



VISUAL ARTS AS THE MAIN TOOL FOR AESTHETIC EDUCATION OF CHILDREN

Jumaniyazova Zlikha Reymovna

Acting Associate Professor of the Department of pre-school and Primary Education, Nukus Innovation Institute
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14598193>

ARTICLE INFO

Received: 26th December 2024
Accepted: 30th December 2024
Online: 31th December 2024

KEYWORDS

Visual activity, aesthetic education, child development, creativity, pedagogical methods, aesthetic thinking, art.

ABSTRACT

This article examines the role of visual activity in the upbringing of children and its significance in aesthetic education. Visual activity is an important tool not only for the development of children's aesthetic feelings, but also for the development of creative thinking, emotional expression, and cognitive skills. The article analyzes methods for effectively organizing visual activity through pedagogical methods and approaches (visual, creative, practical work), their role in enhancing children's aesthetic feelings and creative abilities. Through aesthetic education, children learn to understand beauty, manage their emotions, and develop social skills. This article explains the pedagogical significance of visual activity and its role in the upbringing of children.

SÚWRETLEW ISKERLIGI BALALARĜA ESTETIKALIĜ TÁRBIYA BERIWDIŇ TIYKARĜI QURALI SIPATINDA

Jumaniyazova Zlixia Reymovna

Maktabgacha va Boshlangich ta'lim kafedrası, v.v.b.dotsenti, Nukus innovatsion instituti
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14598193>

ARTICLE INFO

Received: 26th December 2024
Accepted: 30th December 2024
Online: 31th December 2024

KEYWORDS

Súwretlew iskerligi, estetikalıĜ tárbiya, balalar rawajlanıwı, dóretiwshilik, pedagogikalıĜ metodlar, estetikalıĜ pikirlew, kórkem óner.

ABSTRACT

Bul maqala súwretlew iskerliginiŇ balalar tárbiyasındaĜı ornı hám onıŇ estetikalıĜ tárbiya beriwdegi áhmiyetin kórip shıĜadı. Súwretlew iskerligi, balalar tek estetikalıĜ seziwdi rawajlandırıw Ĝana emes, al dóretiwshilik pikirlew, sezimlerde bildiriw hám kognitiv kónlikpelerdi qáliplestiriwde áhmiyetli qural esaplanadı. Maqalada pedagogikalıĜ metodlar hám qatnaslar (kórgizbeli, dóretiwshilik, ámeliy jumıslar) arqalı súwretlew jumısın nátiyjeli shólkemlestiriw usılları, balalardıŇ estetikalıĜ sezimlerin hám dóretiwshilik qábiletlerin arttırıwdaĜı roli analizlenedi. EstetikalıĜ tárbiya arqalı balalar gózzallıqtı ańlaw, sezimlerin basqarıw hám sociallıĜ kónlikpelerdi rawajlandırıwdı úyrenedi. Bul maqala súwretlew jumısınıŇ pedagogikalıĜ áhmiyetin túsindirip, onıŇ balalar tárbiyasındaĜı rolin túsindiredi.



Súwretlew iskerligi balalar tárbiyasında áhmiyetli orn iyeleydi, sebebi ol tek ǵana balalardıń dóretiwshilik potencialın rawajlandırıw qoymastan, al olardıń estetikalıq túsiniǵın qalıplestiriwde de áhmiyetli qural esaplanadı. Súwretlew óneri balalarga reńler, figuralar, kompoziciyalar arqalı dúnyanı túsiniwge hám óz sezimlerin bildiriwge járdem beredi [4, 760-764]. Estetikalıq tárbiya, óz náwbetinde, balalarda gózzallıqtı ańlaw, jaqsılıqtı qádirlew hám kóz aldı dúnyasın keńeytiw arqalı olardıń jeke rawajlanıwına úlken tásir kórsetedi. Maqalada súwretlew jumısınıń balalar rawajlanıwındaǵı ornı hám onıń estetikalıq tárbiya beriwde qanday tiykarǵı qural sıpatında qollanılıwın úyrenemiz. Balalarǵa súwretlew jumısı arqalı estetikalıq tárbiya beriwdiń pedagogikalıq tiykarları, metodikalıq qatnaslar hám nátiyjeli sabaq shólkemlestiriw usılları kórsetip beriledi. Sonıń menen birge, súwretlew jumısınıń balalarda dóretiwshilik pikirlewdi rawajlandırıwdaǵı áhmiyeti de atap ótiledi. Bul maqala súwretlew jumısınıń tárbiyalıq kúshin ashıp beriwge, onıń balalar bilimlendiriwindegi ornın túsiniwge járdem beredi.

Súwretlew iskerligi balalar tárbiyasında áhmiyetli orn tutadı, sebebi ol tek estetikalıq pikirlewdi rawajlandırıw qoymastan, al balalarda dóretiwshilik, logikalıq pikirlew hám jeke rawajlanıwdı qollap-quwatlaydı. Balalar súwretlew óneri arqalı óz sezimlerin bildiriwge, óz dúnyaqarasın qalıplestiriwge hám qorshagan ortalıqtı jáne de jaqsıraq túsiniwge úyrenedi.

Súwretlew iskerligi balalarǵa estetikalıq gózzallıqtı ańlawdı úyretedi. Reńler, formalar, kompoziciyalar hám basqa kórkem óner elementleri járdeminde balalar dúnyanı tek real emes, al estetikalıq tárepten de qabıl etedi. Bul olardıń seziwsheliklerin rawajlandıradı hám estetikalıq sezimdi qalıplestiredi.

Súwretlew iskerligi balalar ushın jańa ideyalar hám kózqaraslardı jaratıw imkaniyatın beredi. Súwret salıw, figuralar islew, reńler menen oynaw balalarda dóretiwshilik pikirlewdi rawajlandıradı. Bul process, sonday-aq, balalardıń erkin pikirlew hám mashqalalardı kreativ jantasıw menen sheshiw qábiletlerin kúsheytedi.

Súwretlew iskerligi balalarda óz sezimlerin ashıp beriw hám bildiriw imkaniyatın jaratadı. Bul arqalı balalar ózin-ózi ańlaydı, ishki dúnyasın rawajlandıradı hám psixologiyalıq jaqtan ósedi. Kórkem óner arqalı balalar sezimli juwaplardı úyrenip, óz ara qatnasıqlarda empatiya hám túsiniw qábiletlerin arttıradı.

Súwretlew iskerligi balalarǵa logikalıq pikirlew, baqlawshılıq hám analiz etiw kónlikpelerin úyretedi. Mısalı, súwret salıwda balalar formalardı salıstırıw, reńlerdi sáykeslestiriw sıyaqlı aqılıy jumıslardı ámelge asıradı. Bul olardıń analitikalıq pikirlew qábiletin rawajlandıradı [2, 120-124].

Súwretlew iskerligi balalar arasında birge islesiwdi kúsheytedi, ásirese toparlıq jumıslarda. Birgelikte islew, bir-biriniń islerin bahalaw hám talqılaw balalarǵa sociallıq kónlikpelerdi úyretedi. Bul olar óz pikirlerin basqalarga jetkeriw hám basqalar menen birgelikte islew qábiletin arttıradı. Solay etip, súwretlew iskerligi balalar tárbiyasında tek estetikalıq emes, al psixologiyalıq, kognitiv hám sociallıq rawajlanıw ushın da áhmiyetli qural esaplanadı. Ol balalardıń dúnyaqarasın keńeytip, olardıń dóretiwshilik pikirlewdi hám óz sezimlerin bildiriw qábiletin rawajlandıradı.

Súwretlew iskerligi balalar tárbiyasında nátiyjeli qural sıpatında, olardıń estetikalıq túsiniǵın rawajlandırıw, dóretiwshilik pikirlewlerin arttıırıw hám sezimlilik rawajlanıwın qollap-quwatlawda úlken áhmiyetke iye. Bul jumıstıń nátiyjeliligin támiyinlew ushın



pedagogikalıq metodlar hám qatnaslar áhmiyetli rol oynaydı. Tórende súwretlew jumısın shólkemlestiriwde qollanılutıǵın tiykargı pedagogikalıq metodlar hám qatnaslar keltirilgen:

Kórgizbeli metod (Demonstraciya): Kórgizbeli metod súwretlew jumısında en kóp qollanılutıǵın usıllardan biri. Bul metodta muǵallım balalarga kórkem óner dóretpelerin, súwret salıw, reńler hám figuralar menen islew proceslerin kórsetedi. Kórgizbeler, súwretler, videolar yamasa basqa vizual materiallar járdeminde balalar muǵallım tárepinen usınıs etilgen temalardı jaqsıraq túsinedi. Bul metod arqalı balalar kórkem ónerdiń túrli túrlerin ózlestiredi hám óz dóretywshilik jumıların jaratıwda kónlikpelerin rawajlandıradı [5, 142-145].

Paydalanıw mısalı: Balalarǵa belgili xudojniklerdiń dóretpelerin kórsetip, olardıń usılları hám texnikaları haqqında sáwbetlesiw.

Reńler hám figuralar menen islewdi kórsetip, olardı óz shigarmalarında qollanıwǵa úyretiw.

Dóretywshilik metod: Dóretywshilik metod súwretlew jumısın oqıwshılardıń dóretywshilik potencialın rawajlandırıwǵa qaratadı. Bul metodta balalar óz pikirleri, sezimleri hám túsiniqlerin bildiriw ushin súwret salıw, músin salıw, kollaj jaratıw hám basqa kórkem óner túrlerinen paydalanadı. Dóretywshilik metod balalarga erkinlik berip, olardı ǵárezsiz islewge shaqıradı, nátiyjede olardıń dóretywshilik qábiletleri rawajlanadı.

Paydalanıw mısalı: Balalarǵa hár túrli reńler, figuralar yaki gezlemelerdi tańlawdı hám olardı birlestiriwdi usınıs etiw.

Súwret salıw yaki basqa súwretlew iskerligi arqalı óz jeke tájiriybeleri yaki sezimlerin sáwlelendiriwdi xoshametlew.

Ámeliy metod (Praktikalıq metod): Ámeliy metod súwretlew jumısın balalar ushin jáne de interaktiv etiwdi támiyinleydi. Bul metodta oqıwshılar ózleri materiallardı qollanıw, túrli texnikalarda, usıllarda isleydi. Mısalı, balalarga reńli qagazlardan kollaj islew, boyaw hám shyotka járdeminde súwret salıw yamasa músinshilik jumıların orınlaw usınıs etiledi. Ámeliy metod járdeminde balalar úyrenilgen teoriyalıq bilimlerde ámelde qollanıwǵa úyretiledi.

Paydalanıw mısalı: Balalarǵa hár túrli materiallar (reńler, gezlemeler, qagazlar) járdeminde dóretywshilik islenbeler jaratıwǵa tapsırmalar beriw.

Boyawlar hám basqa materiallar járdeminde figuralar hám súwretler jaratıwdı úyretiw.

Bul usıllardan paydalanıw arqalı balalar teoriyalıq hám ámeliy bilimlerde iye boladı.

Juwmaq: Súwretlew jumısı balalar tárbiyasında áhmiyetli qural bolıp, estetikalıq pikirlewdi rawajlandırıw, dóretywshilik pikirlew hám sezimlerdi bildiriw kónlikpelerin qalıplestiredi. Pedagogikalıq metodlar, sonıń ishinde, kórgizbeli, dóretywshilik, ámeliy hám toparlıq jumıslar járdeminde balalar kórkem ónerdi ózlestiredi hám dóretywshilik qábiletlerin asıradı. Estetikalıq tárbiya balalardıń dúnyaqarasın keńeytedi, jeke rawajlanıwın qollap-quwatlaydı hám ádep-ikramlılıq qádiriyatlardı qalıplestiredi. Solay etip, súwretlew jumısınıń nátiyjeli qollanıwı balalardıń ulıwma rawajlanıwına unamli tásir kórsetedi.

References:

1. Omonov, D. A. O. G. L. (2022). Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini olib borish shakllari va usullari. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 195-199.



2. Raxmatillayevna, B. M., & Sodikovna, I. D. (2024). Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda-art terapiyaning ahamiyati. *Ta'lim va rivojlanish tahlili onlayn ilmiy jurnali*, 4(1), 120-123.
3. Sadikova, S., & Abdusabirova, L. (2022). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat turlari va mazmuni. *Science and innovation*, 1(B8), 760-764.
4. Sadikova, S., & Abdusabirova, L. (2022). Types and Content of Picture Activity in Preschool Educational Organizations. *Science and Innovation*, 1(8), 760-764.
5. Xakimovna, Y. O. (2024). Bolani aqliy rivojlanishida tasviriy san'atning roli. *Tadqiqotlar. UZ*, 35(4), 142-145.